

وقتی روزنامه میزبان رویداد می‌شود

مروری بر رویدادهای خراسان و چرایی تلاش برای ساختن یک پاتوق فرهنگی اجتماعی در قلب تحریریه

سید مصطفی صابری | روزنامه‌نگار

چند ماهی است چهارشنبه‌ها تحریریه روزنامه خراسان حال و هوای متفاوتی دارد چون میزبان رویدادهایی متنوع است. در نگاه اول، شاید برگزاری رویداد، نشست آموزشی، جلسه نقد فیلم، کارگاه کپشن‌نویسی یا گفت‌وگو درباره تربیت فرزند و هویت شهری، جزو وظایف مستقیم یک رسانه به نظر نرسد. در نگاه متعارف کار رسانه، ظاهراً تولید خبر، گزارش، تحلیل و روایت است؛ نه میزبانی از مخاطبان در یک سالن کنفرانس. اما رسانه اگر فقط منتشر کند و نشنود، اگر فقط بنویسد و گفت‌وگو نکند، اگر فقط از جامعه گزارش بگیرد اما جامعه را به درون خود دعوت نکند، آرام‌آرام از زندگی واقعی مخاطبانش فاصله می‌گیرد. مؤسسه فرهنگی هنری خراسان، با سابقه‌ای طولانی در همراهی با نسل‌ها و طبقات مختلف مخاطبان، امروز تلاش می‌کند این فاصله را کمتر کند؛ نه فقط با روزنامه، سایت، اپلیکیشن و شبکه‌های اجتماعی، بلکه با برگزاری رویدادهایی که رسانه را از یک «محصول» به یک «تجربه» تبدیل می‌کند.

• شکل تازه‌ای از ارتباط با مخاطب

«خراسان» برای بسیاری از مخاطبان، فقط نام یک روزنامه نیست؛ بخشی از حافظه‌سازهای فرهنگی شهر و کشور است. روزنامه‌ای که سال‌ها در خانه‌ها، ادارها، کتابخانه‌ها، ده‌ها و گفت‌وگوهای روزمره حضور داشته، امروز در کنار محصولات دیجیتال و رسانه‌ای خود، می‌خواهد شکل تازه‌ای از ارتباط با مخاطب را تجربه کند. ارتباطی که نه صرفاً بر پایه‌ار سال پیام‌زسوی رسانه، بلکه بر اساس حضور، گفت‌وگو، یادگیری، تعامل و شبکه‌سازی شکل می‌گیرد. از همین‌جا اهمیت رویدادهای خراسان روشن می‌شود: این جلسات تلاش می‌کنند رسانه را به یک «مکان سوم» تبدیل کنند؛ جایی میان خانه و محل کار، میان زندگی شخصی و نقش‌های حرفه‌ای، میان مصرف‌روزمه‌خبر و نیاز عمیق‌تر انسان به معنا، یادگیری، دوستی و تعلق.

• چرا یک رسانه باید رویداد برگزار کند؟

در جامعه امروز، بسیاری از افراد با نوعی گسست پنهان زندگی می‌کنند؛ گسست از گفت‌وگوی عمیق، از یادگیری مستمر، از روابط معنادار، از تجربه‌های جمعی و حتی از حس رشد. فضای مجازی با همه ظرفیت‌هایش، همیشه این خلأها را پر نمی‌کند. گاهی حتی با سرعت، پراکندگی و هیجان زدگی خود، اضطراب بیشتری تولید می‌کند. در چنین وضعی، یک رسانه قدیمی و ریشه‌دار می‌تواند نقشی فراتر از انتشار محتوا بر عهده بگیرد؛ می‌تواند پناهایی امن برای یادگیری، آرامش فکری، گفت‌وگوی اجتماعی و ساختن پیوندهای تازه باشد. رویدادهای خراسان با همین نگاه طراحی و برگزار می‌شوند. هدف نخست، ایجاد چرخه‌ای متفاوت در

ارتباط با مخاطب است. مخاطب قرار نیست فقط خواننده روزنامه یا دنبال‌کننده صفحه مجازی باشد؛ می‌تواند به تحریریه بیاید، فضای روزنامه را ببیند، روزنامه‌نگاران را از نزدیک بشناسد، نظر بدهد، سوال پرسد و احساس کند بخشی از یک خانواده رسانه‌ای است. این ارتباط و درو، سرمایه‌ای است که هیچ الگوریتمی نمی‌تواند جای آن را بگیرد. در جهانی که مخاطب اغلب به عدد، بازدید، لایک و کامنت تقلیل داده می‌شود، حضور فیزیکی او در یک جلسه فرهنگی، دوباره‌شان انسانی را برطهر رسانه و جامعه رایادآوری می‌کند.

• رشد درون سازمانی

از سوی دیگر، این نشست‌ها فرصتی برای رشد درون سازمانی هم هستند. همکاران مؤسسه، به‌ویژه فعالان تحریریه و تولید محتوا، در خلال این جلسات با موضوعات تازه، نگاه و دغدغه مخاطب، رویکردهای تخصصی و تجربه‌های بیرون از فضای روزمره کار رسانه‌ای آشنا می‌شوند. رسانه‌ای که می‌خواهد زنده بماند، باید یادگیرنده بماند. تحریریه‌ای که فقط تولید کند و نیاموزد، دیر یا زود از تحولات فکری، فرهنگی و اجتماعی جامعه عقب می‌ماند. رویدادها به همین دلیل برای خود خراسان هم نوعی مدرسه زنده‌اند؛ مدرسه‌ای که در آن روزنامه‌نگار، فعال فرهنگی، استاد دانشگاه، مخاطب عمومی و کنشگر اجتماعی کنار هم می‌نشینند.

• شبکه‌سازی بانخبگان

کارکرد مهم دیگر این جلسات، شبکه‌سازی بانخبگان

شهر و کشور است. یک رسانه برای فهم بهتر جامعه، به ارتباط مستمر با اهل فکر، هنر، فرهنگ، آموزش، ورزش، سینما، علوم انسانی و تجربه‌های میدانی نیاز دارد. نشست‌های خراسان می‌توانند چنین شبکه‌ای را فعال‌تر کنند؛ شبکه‌ای که خروجی آن فقط یک جلسه نیست، بلکه ایده‌های تازه، سوژه‌های بهتر، گفت‌وگوهای عمیق‌تر و محتوای با کیفیت‌تر برای روزنامه، سایت، اپلیکیشن و شبکه‌های اجتماعی مؤسسه است. به بیان ساده‌تر، رویداد برای خراسان فقط «برنامه جانبی» نیست؛ بخشی از زنجیره تولید معنا و محتوا است.

• چه موضوعاتی در این جلسات مطرح شده است؟

رویدادهای برگزار شده در مؤسسه خراسان تا امروز، تنوع موضوعی قابل توجهی داشته‌اند؛ تنوعی که نشان می‌دهد دغدغه این جلسات محدود به یک حوزه خاص نیست، بلکه فهم نسبت رسانه با زندگی واقعی مردم است. در این نشست‌ها، موضوعاتی مانند کپشن‌نویسی در فضای مجازی، پیوند علوم انسانی با رسانه، تربیت فرزند، دست‌نویسی در رسانه، ارتباط فوتبال و روان‌شناسی، نقد سینما، تکنیک‌های مصاحبه، مروری بر آثار استاد علی صفایی، هویت شهری و مسائل فرهنگی - اجتماعی مرتبط با زندگی امروز مورد بحث قرار گرفته است. در این مسیر، چهره‌ها و مدرسانی از حوزه‌های مختلف با خراسان همراه شده‌اند؛ از جمله دکتر الناز علوی، دکتر ظریفی، مهندس گیوه‌چی، علیرضا حیدری، امیر قادری،

سید مصطفی صابری، مازیار حکاکو دیگرانی که هر کدام از زاویه تخصصی خود، بخشی از پازل یادگیری و گفت‌وگورا کامل کرده‌اند. اهمیت این ترکیب دقیقاً در همین چند رشته‌ای بودن آن است. رسانه امروز اگر بخواهد جامعه را بفهمد، نمی‌تواند فقط در مرز خبر بماند؛ باید با روان‌شناسی، جامعه‌شناسی، سینما، ادبیات، تربیت، ورزش، شهر، خانواده و سبک زندگی گفت‌وگو کند.

• میزبان چه کسانی بودیم؟

مخاطبان این رویدادها هم‌ترکیبی از مخاطبان روزنامه، فعالان فرهنگی، شهروندان علاقه‌مند، مردم مشهد و همکاران مؤسسه بوده‌اند. استقبال از خروجی‌های مکتوب و مجازی این جلسات نشان می‌دهد که این مدل ارتباطی، هم برای مخاطب حضوری جذاب است و هم برای مخاطب غایبی که بعداً از طریق گزارش، ویدئو، یادداشت یا باز نشر در فضای مجازی با محتوای جلسه مواجه می‌شود. به این ترتیب، یک نشست محدود در سالن تحریریه، می‌تواند به محتوایی گسترده‌تر و اثرگذارتر در زیست‌بوم رسانه‌ای خراسان تبدیل شود. این جلسات معمولاً چهارشنبه هر هفته در سالن کنفرانس تحریریه روزنامه خراسان برگزار می‌شود؛ جایی که قرار است مخاطب، رسانه را نه از پشت صفحه، بلکه از نزدیک تجربه کند. اطلاع‌رسانی برنامه‌ها هم از طریق صفحه «اینجا خراسان» انجام می‌شود تا علاقه‌مندان بتوانند در جریان موضوع، زمان، مهمان و جزئیات هر رویداد قرار بگیرند.

چرایی و اهمیت مانایی روزنامه

دکتر سمانه پورمحمد

دکترای علوم ارتباطات و استاد دانشگاه

روزنامه‌ها همچنان چاپ می‌شوند، زیرا مرجعیت و عمق تحلیلی آن‌ها در برابر جریان لحظه‌ای و شایعات اینترنت، بی‌بدیل است؛ آن‌ها بستری برای گزارش‌های مستند و نگاه بلندمدت فراهم می‌کنند. ضرورت حفظ آن‌ها در دو چیز خلاصه می‌شود.

۱- اعتبار بخشی به اکوسیستم رسانه (برند مکتوب، پایه‌گذار اعتماد برای مدل‌های درآمدی دیجیتال است).

۲- تنوع گسترتری در جامعه (اطمینان از تولید محتوای کیفی در کنار خبرها).

در جهان اول، بقای روزنامه به ارزش افزوده تحلیلی‌اش وابسته است و در ایران، به‌رغم وابستگی به یارانه، برای حفظ گفتمان رسمی و سلامت افکار عمومی همچنان ضرورتی نمادین و کارکردی دارد. با وجود سرعت و فراگیری اینترنت، روزنامه‌های چاپی همچنان نقشی منحصر به فرد حیاتی دارند که فراتر از یک «خبرنامه» صرف است. این نقش را در سه لایه می‌توان بررسی کرد:

۱. مرجعیت و عمق تحلیلی: برخلاف جریان لحظه‌ای و گاه سطحی خبر در فضای مجازی، روزنامه‌ها بستر و زمان کافی برای گزارش‌های عمیق، تحلیل‌های بلندمدت و مقالات را فراهم می‌کنند. این ویژگی به‌ویژه برای مخاطبانی که به دنبال درک پیچیدگی‌های پشت رویدادها هستند، ارزشمند است. شواهد نشان می‌دهد که با وجود کاهش شدید مخاطبان چاپی، روزنامه‌ها با تغییر استراتژی، محتوای خود را به سمت اخبار جدی‌تر و تحلیلی‌تر سوق داده‌اند تا بتوانند مخاطب وفادار خود را حفظ کنند.

۲. کمک به زیست‌بوم اقتصادی رسانه: در برخی از پیشرفته‌ترین بازارها، روزنامه‌ها برای بقای مالی خود بیش از پیش به درآمد اشتراک متکی شده‌اند، نه تبلیغات چاپی. در نروژ که یکی از پیشگامان دیجیتال است، بیش از ۴۱ درصد مردم برای خواندن خبر آنلاین پول می‌دهند و این اعتماد و وفاداری، ریشه در برند و اعتبار روزنامه‌های سنتی دارد. به عبارتی، روزنامه چاپی به عنوان یک برند معتبر، پایه‌گذار اعتماد و منبع درآمد دیجیتال است.

۳. تجربه متفاوت مطالعه: مطالعه روزنامه چاپی، با کیفیت بصری و حسی خاص خود، تجربه‌ای آرام‌بخش، متمرکز و عمیق ارائه می‌دهد که با «اسکرول کردن» سریع در شبکه‌های اجتماعی تفاوت بنیادین دارد. این تجربه همچنان برای بخش قابل توجهی از جامعه، به‌ویژه در گروه‌های سنی بالاتر، جذاب است.

در جهان اول، روزنامه چاپی در حال تبدیل شدن به یک کالای لوکس تحلیلی با مخاطب خاص و وفادار است که اعتبار آن، منبع اصلی درآمد دیجیتال را هم تأمین می‌کند. اما در ایران، به دلیل ساختار اقتصادی مبتنی بر یارانه و نه بازار و همچنین فقدان استراتژی محتوایی منحصر به فرد، روزنامه‌ها عمده‌تاً درگیر بقای صوری هستند و نتوانسته‌اند نقش تحلیلی و اقتصادی خود را تثبیت کنند.

میز گفت‌وگوی خراسان؛ پلی میان تجربه و آینده

رضوی، دکتر عبدالحسین روح‌الامینی نماینده مردم تهران در مجلس شورای اسلامی، هادی عامل کارشناس و گزارشگر مشهدی کشتی و ... حاصل این گفت‌وگوها در قالب گزارش، مصاحبه، ویدئو، پادکست و محتوای چندرسانه‌ای منتشر می‌شود تا علاوه بر حاضران در نشست، مخاطبان گسترده‌تری هم بتوانند از این مطالب بهره‌مند شوند. این مجموعه، تلاشی است برای پیوند میان تجربه و جامعه؛ جایی که روایت‌های واقعی، ایده‌های نو و دیدگاه‌های متفاوت در کنار هم، بستری برای یادگیری، الهام و گفت‌وگو می‌آفرینند.

آگاهی عمومی و ثبت و انتشار تجربه‌های ارزشمند کمک می‌کند. چهره‌هایی همچون آیت‌... علم الهدی امام جمعه مشهد، سردار نگهبان فرمانده جدید انتظامی خراسان رضوی، آیت‌... غلامرضا مصباحی مقدم نماینده مجلس خبرگان رهبری، مرتضی امیرآبادی زاده مدیرکل ثبت احوال خراسان رضوی، حسین طیبی کاپیتان تیم ملی فوتسال، حجت الاسلام اخلاقی امیری نماینده مردم مشهد و کلات در مجلس شورای اسلامی و سخنگوی مجمع نمایندگان استان خراسان رضوی، امیرزاعی مدیرکل ورزش و جوانان خراسان

دید شده زندگی و فعالیت مهمانان آشنا شوند؛ تجربه‌هایی که می‌تواند برای همه مخاطبان، دانشجویان، فعالان رسانه، مدیران، پژوهشگران و عموم علاقه‌مندان الهام‌بخش و آموزنده باشد. مؤسسه فرهنگی هنری خراسان همواره تلاش کرده است نقش رسانه را فراتر از اطلاع‌رسانی تعریف کند و با تولید محتوای عمیق، زمینه گفت‌وگو و تعامل میان اندیشه‌های مختلف را فراهم آورد. دعوت از چهره‌های برجسته و برگزاری گفت‌وگوهای تخصصی هم در همین راستا انجام می‌شود؛ رویکردی که به تقویت فرهنگ گفت‌وگو، افزایش

سیاسی، اجتماعی، فرهنگ، هنر، رسانه، اقتصاد، فناوری، کارآفرینی، ورزش، آموزش، سلامت، چهره‌های موثر و ... حضور پیدا می‌کنند تا از تجربه‌های حرفه‌ای، مسیر موفقیت، چالش‌ها، دغدغه‌ها و نگاه خود به مسائل روز جامعه سخن بگویند. هدف این گفت‌وگوها تنها طرح پرسش و دریافت پاسخ نیست، بلکه ایجاد فضایی برای تبادل اندیشه، الهام‌بخشی و آشنایی مخاطبان با دیدگاه‌های متنوع و تجربه‌های ارزشمند است. این نشست‌ها فرصتی فراهم می‌کند تا مخاطبان، فراتر از اخبار و روایت‌های روزمره، با ابعاد کمتر

مجید حسین زاده- گفت‌وگو، یکی از مؤثرترین راه‌های انتقال تجربه، اندیشه و دانش است. در دنیایی که حجم اطلاعات روز روز بیشتر می‌شود، شنیدن روایت‌های دست اول از زبان افرادی که در حوزه‌های مختلف اثرگذار بوده‌اند، می‌تواند افق‌های تازه‌ای پیش روی مخاطبان بگشاید. بر همین اساس، مؤسسه فرهنگی هنری خراسان با برگزاری مجموعه‌ای از نشست‌ها و گفت‌وگوهای تخصصی، میزبان چهره‌های شاخص و صاحب‌نظر در عرصه‌های گوناگون است. در این برنامه‌ها، شخصیت‌هایی از حوزه‌های